

binnen de muren

het actieve kiesrecht

Barlaam 6/86

door: e.j. besier

Op 7 april j.l. trad een wet in werking die een belangrijke mijlpaal is in de emancipatie van de gedetineerde mens. Vanaf die datum kunnen namelijk zij die van hun vrijheid zijn beroofd, stemmen.

Artikel B4 van de Kieswet bepaalde tot dan dat zij die rechtens van hun vrijheid waren beroofd uitgesloten waren van het kiesrecht. De nieuwe wet strekkende tot wijziging van een aantal wetten m.b.t. uitsluiting van het kiesrecht, stelt die bepaling nu in zoverre buiten werking dat, afgezien van de gehandhaafde uitsluiting van het passieve kiesrecht (gekozen kunnen worden), gedetineerden nu op de dag van stemming zelf mogen kiezen.

In beginsel blijkt dit te gaan om stemmen bij volmacht met twee uitzonderingen waarbij men wèl zelf in een stemlokaal buiten de inrichting mag gaan stemmen n.l. als op grond van de aard van het verblijf niets zich tegen stemmen buiten de inrichting verzet of de gedetineerde rechten op periodiek verlof kan doen gelden.

Die laatste uitzondering zal m.i. dé stimulans voor velen zijn die anders geen of nau-

welijks interesse zouden hebben om via een volmacht hun stem uit te brengen, een paar uur verlof te vragen teneinde buiten de inrichting te kunnen gaan stemmen. Buitenlanders blijven hiervan verstoken, althans als het om de parlementsverkiezingen gaat, waarmee dit jaar in mei de eerste ervaringen op dit gebied zijn opgedaan. Over 4 jaar bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen mogen die buitenlandse gedetineerden die 5 jaar achtereen in het bevolkingsregister ingeschreven hebben gestaan en op het moment van de verkiezingen over een geldige verblijfstitel beschikken, net als dit jaar, (bij volmacht) kiezen.

twijfel

Desgevraagd bleken de gedetineerden in de gevangenis Den Haag er sterk aan te twijfelen of dit in de praktijk wel zou werken, d.w.z. of de gemeente hen wel de nodige volmachten zou toezenden. Gedetineerden worden als ze 1 jaar in Den Haag verblijven op hun eigen woonplaats overgeschreven naar de registers van Den Haag. Bij het kortere verblijf in de HvB's gaat het dus vooral om de eigenlijke woonplaats van de gedetineerden en bij de gevangenis voor langgestraften om de gemeente van vestiging van de gevangenis. Die twijfel werd vooral ingegeven door het feit dat de rechtse meerderheid er niet erg in kan zijn geïnteresseerd een overwegend links stemmende groep terwille te zijn bij het stemmen. Deze kopij ging helaas ter perse voordat deze twijfel in begin mei aan de feiten kon worden getoetst.

politiek café

De zeven leden van het SKW-team en de dominee van de Haagse gevangenis I namen in februari van dit jaar het initiatief om een politieke bijeenkomst t.b.v. de gedetineerden van gevangenis I en III te beleggen. Het eigenlijke initiatief lag bij een van de gedetineerden die politicologie studeert en die steeds op de bres staat voor de rechten van de gedetineerden. Het eerste actiepunt was het verzenden van een aantal door de directeur getekende brieven naar alle politieke partijen, behalve de Centruumpartij en klein rechts, waarin zij werden uitgenodigd om op een bepaalde datum naar de gevangenis te komen. Daar mochten ze in één minuut hun politieke uitgangspunten uiteenzetten om daarna in discussie te treden met de gedetineerden. Dit zogenaamde 'politiek café' vond plaats in de sportzaal van gevangenis II (waarvan de bewoners uit veiligheidsoverwegingen niet mee mochten doen)!! Van de plm. 80 bewoners van gevangenis I en III kwamen er de bewuste vrijdagmiddag in maart ongeveer 40 in het politiek café opdagen. In een pamflet dat het organiserend team tevoren had verspreid, tezamen met door de partijen toegestuurde beginselverklaringen/programma's, waren suggestieve voorbeelden voor te stellen vragen opgenomen. (zie kader in dit artikel).

Ds Jan Eerbeek trad als voorzitter op en SKWer Nico Hus als procesbegeleider. Hij bepaalde bijvoorbeeld, als een vragensteller zelf geen voorkeur had, aan wie van de 7 panelleden de vraag zou worden voorgelegd.

De vragen betroffen vooral de bezuinigingen waardoor personeel weinig tijd overhield voor de gedetineerden en daarnaast vragen over het uitzettingsbeleid.

Veel vragen werden gericht aan het adres van mevrouw Evenhuis, CDA-lid van de Vaste Kamercommissie voor Justitie, die zich bij de vertegenwoordigers/sters van de fracties in de gemeenteraad had gevoegd. Uiteraard kwam men snel uit bij concrete vragen m.b.t. een aantal van de buitenlandse gedetineerden, die uitzetting boven het hoofd hangt.

Behalve een achttal gedetineerden kwamen ook directie en personeel met kritische vragen, met name over het bezuinigingsbeleid. Het vuur werd de vertegenwoordigers na aan de schenen gelegd, met name wat betreft het 'personeelstekort'.

Dat neemt niet weg dat de discussie steeds zeer gedisciplineerd werd gevoerd, zowel in de algemene discussie als ook in de pauze toen de gesprekken privé werden voortgezet. Na de pauze werd de regie strenger en mocht iedereen niet langer dan 1 minuut.

Dat de sympathie van het publiek bij klein links, PvdA en D'66 lag bleek uit het applaus als antwoord van deze zijde kwam en de stilte bij antwoorden van CDA en VVD. Desalniettemin waren alle panelleden aan het einde van de 2½ uur durende bijeenkomst van mening dat de bijeenkomst voor alle betrokkenen verhelderend en zinnig was geweest. Zij gingen zelfs zover dat zij zeiden ervoor te voelen een maandelijks spreekuur in te stellen met de bedoeling vragen en problemen door te kunnen geven naar hun partijgenoten in de Kamer. Met name de VVD vertegenwoordiger was van mening dat hij, vooral wat betreft de huisvesting materiële verbeteringen bij het Rijk kon bepleiten. Gesteund door dit succes besloten de initiatiefnemers om begin mei, ongeveer 3 weken voor de Kamerverkiezingen een tweede politiek café te organiseren, maar nu met de fractieleden uit de Tweede Kamer, zonder de Centruumpartij maar met klein rechts.

resultaat

De gedetineerden zullen naar mijn mening hun stemgedrag niet veranderen, ondanks een mogelijk genuanceerder inzicht in hetgeen de politieke partijen bereid zijn voor hen te doen. Voor hen zijn de meer algemene politieke doelstellingen bovendien niet zo belangrijk. Hen gaat het erom welke partij het meest voor hen m.b.t. hun huisvesting tijdens en na de detentie, hun werkgelegenheid en mogelijk hun niet-uitzetting uit het land zal kunnen doen.

Wat dat betreft blijft het politiek café noodgedwongen een wat eenzijdige aangelegenheid waarbij het voor de centrumrechtse partijen uit het kabinet niet gemakkelijk is hun gezichtspunten aannemelijk te maken.

Zolang echter politici op deze manier geconfronteerd worden met problemen waar zij mogelijk niet of niet goed van op de hoogte waren, kan dit politiek café zeker een nuttige functie hebben.

In verband met de aankomende gemeenteraadsverkiezingen wordt er een

'Politiek Café'

op vrijdag 14 maart gehouden.

Plaats: Kerk, B vleugel.

Tijd: 15.00-17.00 uur.

Koffie, plus muziek enz.

Lijst 1: VVD

Dhr. Landheer

Lijst 2: PvdA

Dhr. Martini

Dhr. Bakker

Lijst 3: CDA

Dhr. Hoelen

Dhr. Roeland

Lijst 4: Links Den Haag

Dhr. van Oel

Lijst 5: D'66

Mvr. van Herwaarden

Er komen ook nog andere mensen mee.

De voorzitter is Ds. Jan Eerbeek en Dhr. Nico Hus is de procesbegeleider.

Na een inleidende toespraak over de gemeenteraad, van Dhr. Landheer, zal iedere fractievertegenwoordiger (st)er 3 minuten krijgen om de algemene politieke mening van hun fractie uit te leggen. Daarna is er de mogelijkheid om vragen te stellen.

Om iedereen de gelegenheid te geven, wordt iedere persoon aan 1 minuut gehouden met wat vragen en antwoorden betreft.

De gasten zijn gemeente politici - dus de vragen 't liefst over die gemeentepolitiek. De algemene taken van de gemeenteraad, en 't dagelijkse bestuur dat in handen van de plaatselijke burgemeester en het college van wethouders is, betreffen o.a. huisvestingsvraagstukken, stadsvernieuwing, gemeentelijke energieverzorging, gezondheids/milieu problemen e.d.

Gezien de beperkte verantwoordelijkheid van gemeentelijke politici, vallen de meeste vragen binnen het kader van schijn democratie - als je daar een beetje over na gaat denken, wordt 't best mogelijk dat je wat leuke vragen kan stellen!

Voorbeelden van vragen:

1. Is 't echt onjuist om over een schijn democratie te praten, omdat de burgemeester benoemd wordt en mede omdat hij/zij de beslissende stem heeft bij het staken van de stemmen in het dagelijks bestuurend college van burgemeester en wethouders?
2. Er is een nieuwe politieke actiegroep die aanvankelijk in Amsterdam verschijnt maar nu overal in Nederland verspreid is. Die groep heet *Tegengas* en ze verzetten zich tegen het huidige energiebeleid van de regering, provincie en gemeente. Volgens deze mensen is het huidige energiebeleid slechts een uitbuiting van diegenen die een gewoon inkomen hebben en dit dus ten goede komt aan de grote bedrijven en multinationals (Shell, Esso). Hoe reageren de gasten hierop?
3. De Centrum Partij blijft aanhangers krijgen. Wat doen de andere politieke partijen tegen de CP en andere rassistisch en neo-nazi-groeperingen - niet alleen in de passieve zin van tegenspraak maar ook in de actieve zin van een menselijk vreemdelingenbeleid op gemeente niveau te bevorderen en uitvoeren?

De heren Eerbeek en Hus willen benadrukken dat dit *Politiek Café* is voor de bewoners van de A en de C vleugels én voor de personeelsleden.

N.B.

Dit affiche is door Alan Reeve geschreven en hij accepteert de verantwoordelijkheid daarvan.

bestemmingswijziging hvb dordrecht

Bij beschikking van 26 juli 1984, nr. 599/384, werd de vierde verdieping van het perceel Steegoversloot 36 te Dordrecht (het gerechtsgebouw aldaar) m.i.v. 18 april 1984 aangewezen als huis van bewaring voor mannen, met de bepaling dat het verblijf in dit huis van bewaring in verband met het daar van toepassing zijnde regiem van afzondering, drie opeenvolgende nachten niet te boven gaat.

In het huis van bewaring te Dordrecht verblijven voorlopig gehechten die worden vervolgd in het arrondissement Dordrecht, maar elders hun hoofdverblijf hebben, doortrekkende gedetineerden (z.g. 'JAD-passanten') en tot een korte gevangenisstraf of principale hechtenisstraf veroordeelden die hun straf in gedeelten ondergaan.

Gebleken is dat het aanbod van laatstgenoemde categorie gedetineerden zodanig klein is, dat de capaciteit van de inrichting onvoldoende benut kan worden. Van de zijde van het openbaar ministerie is er in dit verband op aangedrongen het Huis van Bewaring te Dordrecht mede te benutten voor de tenuitvoerlegging van subsidiaire hechtenisstraffen. Een betere benutting van de capaciteit van het hier bedoelde huis van bewaring is mogelijk gebleken door het treffen van enkele bouwkundige aanpassingen en een aantal personele voorzieningen.

Per 1 april 1986 is derhalve besloten de bestemming van het Huis van Bewaring te Dordrecht aldus aan te passen dat aldaar ook principale en subsidiaire hechtenisstraffen van ten hoogste zes dagen ten uitvoer kunnen worden gelegd.

Een nadere uitwerking van e.e.a. is neergelegd in de circulaire Gevangeniswezen nr. 263/386 ddo. 4 april 1986.

oprichting nederlandse vereniging voor informatica en recht

persbericht

De laatste jaren is de belangstelling voor de interactie tussen informatica en het recht toegenomen. Tegen deze achtergrond hebben deskundigen uit het bedrijfsleven, overheid, advocatuur, notariaat en universitaire wereld besloten tot de oprichting van de Nederlandse Vereniging voor Informatica en Recht.

De Vereniging heeft tot doel de ontwikkeling van het vakgebied informatica en recht te bevorderen. De activiteiten zullen enerzijds betrekking hebben op de juridische aspecten van het toepassen van de informatica: het informaticarecht. Nieuwe vragen rond de bescherming van persoonsgegevens, bescherming van software en chips en de rol van het strafrecht bij computermisdaad komen aan de orde. Ook de betekenis van de informatica voor rechtspraak en rechtswetenschap (de juridische informatica) zal worden onderzocht: juridische databanken, expertsystemen en andere geavanceerde toepassingen van juridische automatisering.

Jaarlijks zal de Vereniging een aantal bijeenkomsten organiseren. Aan de hand van preadviezen zal de wisselwerking tussen informatica en recht ter sprake komen. Voorts zullen studietoelagen in het leven worden geroepen. Samenwerking met zusterverenigingen in o.m. Frankrijk, Duitsland en België wordt nagestreefd.

Het bestuur van de Vereniging, waarvan de leden op persoonlijke titel zijn benoemd, bestaat uit:

- mr D.T.L. Oosterbaan, advocaat te Amsterdam (voorzitter);
- mr drs C. Stuurman, wetenschappelijk medewerker sectie Informatica en Recht Vrije Universiteit (secretaris);
- mr H.A. van der Schraaf, senior bedrijfsju-